

Inventaris van obsessies en dwanghandelingen

Deze verkennende vragenlijst beschrijft obsessies en dwanghandelingen aan de hand van de belangrijkste thema's (besmetting en wassen, verantwoordelijkheid en controleren, onaanvaardbare gedachten, symmetrie en ordening), en daarnaast mentale rituelen, het zoeken van geruststelling en de gevolgen in het dagelijks leven. Ze helpt agressieve, seksuele of religieuze gedachten te benoemen die patiënten zelden uit zichzelf ter sprake brengen, en de rol van naasten in beeld te brengen. Het profiel is nuttig wanneer een obsessieve-compulsieve stoornis (OCS) wordt overwogen en helpt de eerste doelen te kiezen voor exposure met responspreventie.

Aantal vragen	24 vragen
Geschatte duur	6 minuten
Taal	Nederlands
Oorspronkelijke naam	Obsessive Thoughts and Compulsions Inventory
Doelgroep	Volwassenen
Categorie	Agressieve dwanggedachten, OCS, Angst

Voorbeeld van de 24 vragen

Hoe vaak was dit de afgelopen maand op u van toepassing?

Ik ben bang om een ziekte op te lopen of door te geven via wat ik aanraak.

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak was dit de afgelopen maand op u van toepassing?

Ik ben bang dat er door mijn schuld een ramp gebeurt (brand, waterschade, een ongeluk).

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak was dit de afgelopen maand op u van toepassing?

De gedachte dat ik iemand iets aandoe, dringt zich aan me op en maakt me bang.

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak was dit de afgelopen maand op u van toepassing?

Ik verschuif dingen tot ze precies recht of symmetrisch liggen.

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak was dit de afgelopen maand op u van toepassing?

Om een vervelende gedachte te verdrijven, herhaal ik woorden, zinnen of getallen in mijn hoofd.

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Neem je vragenlijsten online af

Stuur je patiënt een link: die antwoordt via telefoon of computer, en jij ontvangt de gescoorde resultaten per e-mail.

Bekijk de vragenlijst op mentaal.org ›

Scoring en interpretatie

Scoring

Elk item wordt gescoord van 0 (nooit) tot 4 (heel vaak), afhankelijk van hoe vaak het de afgelopen maand van toepassing was. Elk domein bestaat uit 4 items die over de vragenlijst verspreid zijn, wat een score van 0 tot 16 geeft.

Interpretatie van het profiel

Er is geen totaalscore: de domeinen worden gerangschikt van het meest naar het minst uitgesproken, elk met een omschrijving en de punten die in het gesprek verkend kunnen worden. De vier thematische domeinen (besmetting, verantwoordelijkheid, onaanvaardbare gedachten, symmetrie) komen overeen met de belangrijkste dimensies van obsessieve en compulsieve klachten, die vaak samen voorkomen; “Neutraliseren en geruststelling” en “Gevolgen” beschrijven wat de klachten in stand houdt en wat ze kosten, ook voor de omgeving. Onaanvaardbare gedachten zonder zichtbaar ritueel gaan vaak samen met mentaal neutraliseren of geruststelling zoeken, die net als zichtbare rituelen in de responspreventie moeten worden meegenomen.

Aandachtspunten

De agressieve of seksuele gedachten die hier worden uitgevraagd, zijn intrusies die de persoon ervaart als strijdig met de eigen waarden: ze wijzen op zichzelf niet op een risico dat de persoon ernaar handelt, en een geschrokken reactie versterkt de schaamte en de geheimhouding. Gedachten die met verlangen of zonder lijdensdruk worden ervaren, vragen om een andere beoordeling. De vragenlijst onderzoekt geen verzameldrang en geen lichaamsgerichte repetitieve gedragingen (haren uittrekken, aan de huid pulken); vraag daar in het gesprek naar.

Beperkingen

Deze verkennende vragenlijst is niet psychometrisch gevalideerd en heeft geen afkapwaarden. Het instrument ondersteunt het klinische gesprek en stelt geen diagnose.

Voorbeeld van scoring

Scoring

Neutraliseren en geruststelling 11 / 16

Mentale rituelen, handelingen of gebeden om een gedachte te verdrijven of een gevaar af te wenden, en herhaaldelijk om bevestiging vragen.

Te verkennen: de mentale rituelen, die vaak onzichtbaar zijn, de vragen aan naasten of het zoeken op internet, het effect van geruststelling en hoe lang dat aanhoudt.

Ter verdieping: TCQ.

Verantwoordelijkheid, twijfel en controleren 10 / 16

Angst om door onoplettendheid een ramp te veroorzaken, twijfel over de eigen handelingen, controleren en de behoefte dingen over te doen.

Te verkennen: de gevreesde rampen, het verantwoordelijkheidsgevoel, wat de persoon controleert en hoe vaak, wat helpt om te stoppen.

Ter verdieping: DOCS, OBQ-44.

Gevolgen 5 / 16

Tijdverlies, vermijding, uitputting en de plaats die de rituelen innemen in het leven van de omgeving.

Te verkennen: de tijd die er dagelijks mee gemoeid is, de activiteiten die zijn opgegeven, hoe naasten meedoen of zich aanpassen (gezinsaccommodatie), wat de persoon ertoe heeft gebracht hulp te zoeken.

Ter verdieping: Y-BOCS.

Onaanvaardbare gedachten 4 / 16

Agressieve, seksuele of religieuze gedachten, beelden of impulsen die als schokkend en strijdig met de eigen waarden worden ervaren.

Te verkennen: de inhoud van de gedachten als die kan worden uitgesproken, de betekenis die de persoon eraan geeft, wat de persoon doet om zich ertegen te beschermen (messen, bepaalde mensen of plekken vermijden).

Ter verdieping: DOCS, OII.

Symmetrie en ordening 4 / 16

Behoefte dat dingen exact, recht of “precies goed” zijn, met ordenen, herhalen en tellen.

Te verkennen: wat exact moet zijn, het onbehagen zolang het niet gedaan is, de rol van magisch denken (“anders gebeurt er iets ergs”) of van louter ongemak.

Ter verdieping: DOCS.

Besmetting en wassen 3 / 16

Angst om vuil of besmet te worden of een ziekte door te geven, met wassen, schoonmaken en het vermijden van aanraking.

Te verkennen: wat de persoon vreest (ziekte, vuil, walging, een gevoel van bevuild zijn), het wassen en hoe lang het duurt, de voorwerpen en plekken die worden vermeden, de toestand van de huid.

Ter verdieping: DOCS, OCI-R.

Voor deze vragenlijst zijn nog geen gevalideerde klinische of psychometrische afkapwaarden vastgesteld. De resultaten zijn daarom te beschouwen als verkennende aanwijzingen die het klinische gesprek ondersteunen, niet als diagnostische

bevindingen.

Ben je psycholoog?

Met Mentaal krijg je relevante informatie om je patiënten te begeleiden.

- Gestandaardiseerde tests
- Automatische scoring
- Resultaten per e-mail

Probeer het gratis | Bekijk alle vragenlijsten

★★★★★

“Ik gebruik Mentaal nu 2 maanden en deze tool heeft mijn kijk op de zorg, en mijn agenda, totaal veranderd!”

 Lisa D. - Online psycholoog (CGT)